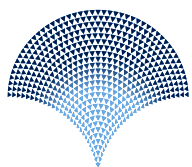

דו"ח מעקב

יישום ההחלטה להקמת והפעלת 'תוכנית יתד'
על בסיס החלטת ממשלה 2014 להקמת תוכנית
לאומית לקידום צעירים וצעירות במצבי סיכון
מיום 30.10.2016

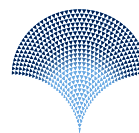
אוגוסט 2020

CECI

Citizens' Empowerment Center in Israel
A Government that works. For us.

המרכז להעצמת האזרח
ממשל שעובד. בשבילנו.

אודות המרכז להעצמת האזרח CECI

המרכז להעצמת האזרח הינו עמותה הפועלת בתחומי הממשל, ועוסקת באפקטיביות המגזר הציבורי ויכולות הביצוע של הרשות המבצעת. המרכז מתמקד בתהליכי יישום מדיניות, ובהיבטים שונים הקשורים לתפקוד הממשל ויכולתו לממש ולהוביל שינויים לטובת הציבור. במסגרת זו, מפעיל המרכז את מיזם "המוניטור", הכולל מעקב וניטור אזרחי אחר יישום החלטות ממשלה וחוקי כנסת והנגשתם לציבור.

"המוניטור" מסייע בהבנת תהליכי ממשל ויישום מדיניות באמצעות יצירת תשתית ידע רחבה, אמפירית ואינטגרטיבית של תהליכי יישום ההחלטות. מטרת "המוניטור" היא לקדם את שיוב עבודת הממשל בישראל ולהגביר את ההיכרות והמעורבות האזרחית בתחומי העשייה של המגזר הציבורי.

דו"ח מעקב

יישום ההחלטה להקמת והפעלת 'תוכנית יתד'
על בסיס החלטת ממשלה 2014 להקמת תוכנית לאומית
לקידום צעירים וצעירות במצבי סיכון מיום 30.10.2016

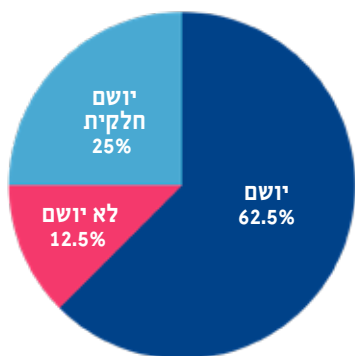
אוגוסט 2020

הדו"ח נכתב ע"י אופיר גארצי ועדי גליקסמן תחקירניות המוניטור,
ובהנחיית אוריה גפן, עינת קורן מיכל ש. צדוק מצוות ממשל
במרכז להעצמת האזרח

תוכן העניינים

3	תקציר מנהלות
4	טבלה מסכמת
5	רקע
6	מרכיבי ההחלטה וסטטוס יישומם
9	סיכום ומסקנות

תקציר מנהלות

■ יושם ■ יושם חלקית ■ לא יושם

בעשורים האחרונים קיימת בעולם התעניינות גוברת והולכת בפלח אוכלוסיית הצעירים ובתקופת המעבר לחיים הבוגרים, זאת על רקע שינויים חברתיים רבים ושינויים במבנה שוק העבודה. העניין לא פסח על מדינת ישראל, אשר החלה להביע דאגה מיוחדת לצעירים הנמצאים בסיכון עקב קשיים אישיים או על רקע המצב המשפחתי והתנאים הסביבתיים שבהם הם חיים.¹

באוקטובר 2016 התקבלה החלטת ממשלה ליזום תכנית לאומית בשם "יתד"² – תכנית לקידום צעירים וצעירות בני 18-25 במצבי סיכון, ולהקצות משאבים משמעותיים לשם קידומה. קידום שינוי חברתי משמעותי בחייהם של צעירים במצבי סיכון, מצריך ראייה לאומית ומערכתית³ ולכן את התכנית מוביל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים בשיתוף עם משרדי ממשלה נוספים וארגונים חברתיים.

ההחלטה פועלת לפיתוח ולביסוס מערך בין-משרדי ובין-מגזרי של שירותים ותשתיות תומכות, הפועלים בשיתוף פעולה להשגת איכות חיים מיטבית עבור צעירים במצבי סיכון. בין היתר, נקבע בהחלטה, כי לצורך הובלת התוכנית, יש להקים ועדת היגוי בין-משרדית ובין-מגזרית בראשות מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ובשיתוף נציגי ארגוני מגזר שלישי וכן, להקים מערך מקצועי לתוכנית. כמו כן, ההחלטה קבעה כי יש לפעול להעסקת מלווים לצעירים בסיכון ברשויות המקומיות, להתאים את סל המענים לצעירים בסיכון ולהקצות תקציב עבור פעילות התכנית.

מתוך שמונת סעיפי היישום, חמישה יושמו באופן מלא (62.5%), שניים יושמו באופן חלקי (25%) וסעיף אחד לא יושם (12.5%). למרות יישום מרבית סעיפי ההחלטה, ישנן מורכבויות מסוימות אשר מעכבות את יישומה המלא, בדגש על פערים הקשורים להעברת התקציב וניצולו וכן, מחסור בכוח אדם באיוש תקני העובדים הסוציאליים אשר אמורים ללוות את התוכנית ברשויות המקומיות השונות.

מניתוח ההחלטה עולים המאפשרים והחסמים הבאים:

מנגנון יישום: ההחלטה מצביעה על מנגנון יישום מדויק, הכולל הקמת מערך ניהול לתוכנית בתוך משרד הרווחה והשירותים החברתיים, הישענות על מנגנונים קיימים ברשויות המקומיות והקמת ועדה אינטגרטיבית המאפשרת את העובדה המשותפת של כל אלו יחדיו.

גורם מתכלל: מנכ"ל משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים הוא אחראי העל לקיומה של התכנית ולשיתוף הפעולה בין המשרדים והמגזרים השונים. נוסף לכך, מונתה מנהלת ייעודית לתוכנית אשר נראה כי הימצאותה תורמת רבות לפעילותה הענפה של התכנית.

שותפות בין מגזרית: ההחלטה מתבססת על שותפות בין מגזרית ומציינת את מקומה של שותפות זו הן ברמת פיתוח התכנית והן ברמת יישומה, דבר המביא לפוטנציאל יישום גבוה יותר.

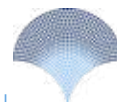
כוח אדם: ישנו מחסור בכוח אדם המוביל לכך שלא כלל תקני העובדים הסוציאליים לליוי התוכנית מאוישים. עובדים אלה אמורים ללוות את התוכנית ברשויות המקומיות השונות ולכן פער זה מהווה חסם ליישום מלא של התכנית.

חוסר תכנון תקציבי: תקציב התוכנית תוכנן לשנתיים בלבד ואכן הועבר כפי שדרשה ההחלטה אך הוא לא נוצל במלואו. בהמשך, בשל הקיצוץ הרחבי במשרדי הממשלה נפגע תקצוב התכנית ולבסוף, המשך תקצובה תלוי בהסכמי התקציב השנתיים שיחתמו בין האוצר למשרד האמון עליה.

1. פאולה כאהן-סטרבצ'ינסקי, שרון עמיאל וצ'סלב קונסטנטינוב "דו"ח מחקר – מצבם של צעירים בישראל בתחומי חיים מרכזיים" (2016).
 2. החלטת ממשלה מס' 2014 "תוכנית לאומית לקידום צעירים וצעירות במצבי סיכון – 'תוכנית יתד'" (30.10.2016).
 3. ד"ר יעקב ראובן וד"ר חגית תורג'מן, טיפול בצעירים בסיכון ובמצוקה בקהילה (2015).

שבילה מסכמת

סעיף	מה הוחלט?	מה קורה עם זה?	סטטוס
3	הפעלת תוכנית לאומית בין-משרדית ובין-מגזרית לצעירים ולצעירות במצבי סיכון (להלן: "תוכנית יתד").	תכנית יתד החלה לפעול בינואר 2017.	 יושם
4א	העסקת מלווים לצעירים בסיכון ברשויות המקומיות	נכון למאי 2020, 120 עובדים סוציאליים מלווים עובדים ב-104 רשויות מקומיות ברחבי הארץ (מתוך 130 משרות מתוקננות).	 יושם חלקית
4ב	בנייה והרחבה של סל המענים לצעירים במצבי סיכון	במאי 2017 פורסם קול קורא לאיסוף מידע (RFI) על מענים ותכניות קיימות ובאמצעותו נאסף מידע על כ-120 תוכניות ומענים שפעלו במסגרות שונות. מאז הורחב סל המענים ופותחו תכניות חדשות אשר עומדות לרשות הרשויות המקומיות.	 יושם
5	הקמת ועדת היגוי בין משרדית ובין-מגזרית לצורך הקמת והפעלת התכנית	הוועדה הוקמה והיא מתכנסת תדיר לצורך קבלת דיווח על ההתקדמות יישום התכנית, למידה משותפת, תיאום והגדרת עקרונות עבודה. בוועדה מיוצגים כלל המשרדים השותפים לתוכנית, נציגי העמותות והארגונים, נציגות פילנתרופיה, נציגת האקדמיה וצוות המטה של יתד.	 יושם
6	הקמת מערך מקצועי לתוכנית ומינוי מנהל/ת מקצועית	בשנת 2017 הוקם מטה תוכנית יתד ומונתה מנהלת לתוכנית מטעם משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. כמו כן, נבנו הגדרות תפקיד מפורשות לתפקידי המטה השונים ותפקידי הממונות המחוזיות אשר אוישו.	 יושם
7	דיווח על התקדמות התכנית לממשלה אחת לחצי שנה	באתר יתד מופיעים פרוטוקולים של ועדת ההיגוי אך אין כל תיעוד של דיווח בדבר התכנית לממשלה	 לא יושם
8	אישור תקציב לתכנית – 100 מלש"ח בשנים 2017-2018. התקציב ל-2019-2021 לא הוגדר ונקבע כי יתקצב במסגרת התקציב של אותן שנים.	לפי נתוני משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים שה"כ התקציב שהוקצה לתכנית בשנים 2017-2018 עמד על 92 מלש"ח והביצוע בשנים אלו עמד על כ-76 מלש"ח. הסכום שהוקצה לתכנית לשנת 2019 עמד על 71 מלש"ח אך בשל הקיצוץ הרוחבי במשרדי הממשלה הופחת לכ-66 מלש"ח. נכון ליולי 2019 הניצול התקציבי עמד על כ-30 מלש"ח.	 יושם חלקית
9	עדכון תכנית העבודה המשרדית בספר תכניות העבודה תוך שלושה חודשים.	התכנית עודכנה בספר תוכנית העבודה לשנת 2017.	 יושם

רקע

צעירים במצבי סיכון

תקופת הצעירות היא תקופה קריטית בחיי האדם, בה עליו לקבל החלטות אישיות בעלות השלכות על עתידו. תקופה זו, המתאפיינת בהיעדר מערכת תמיכה פורמלית, שטשוש גבולות וחוסר וודאות, מציבה אתגרים העלולים לעורר מצבי סיכון לכל צעיר וצעירה, ועל אחת כמה וכמה לצעירים הבאים מרקע של חוסר משאבים סביבתיים.

בעשורים האחרונים קיימת בעולם התעניינות גוברת והולכת בתקופת המעבר לחיים הבוגרים, זאת על רקע שינויים חברתיים רבים ושינויים במבנה שוק העבודה. העניין בפלח אוכלוסיית הצעירים (emerging adults) לא פסח על מדינת ישראל, אשר החלה להביע דאגה מיוחדת לצעירים הנמצאים בסיכון עקב קשיים אישיים או על רקע המצב המשפחתי והתנאים הסביבתיים שבהם הם חיים.⁴

צעירים במצבי סיכון מוגדרים כצעירים בני 18-25 הסובלים ממחסור ו/או מצוקה מתמשכים באחד או יותר מתחומי החיים הבאים: השכלה, תעסוקה ומיומנות; רווחה ובריאות רגשית; קיום פיזי, בריאות ומוגנות; השתייכות חברתית משפחתית. תחומי חיים אלה, הנשענים על מדדי איכות חיים של ארגון ה-OECD, עשויים להשפיע רבות על הניעות החברתית של הצעירים, על תחושת הרווחה שלהם ועל איכות חייהם.⁵

על פי נתוני הלמ"ס,⁶ בסוף שנת 2016 חיו בישראל 996,700 צעירים בני 18-25, שהם 11.5% מכלל אוכלוסיית המדינה. כ-200,000 מתוכם מוגדרים כצעירים בסיכון, ורק כ-30% מהם מקבלים סיוע וגם הוא מצומצם וחלקי.⁷

בספטמבר 2006 החליטה הממשלה לאמץ את המלצותיה של הוועדה הציבורית לבדיקת מצבם של ילדים ובני נוער בסיכון ובמצוקה בראשות פרופ' הלל שמיד, ולפעול ליישומן. בעקבות החלטת הממשלה החלה לפעול תוכנית 360° – התוכנית הלאומית לילדים ולנוער בסיכון. התוכנית מחוללת מזה עשור שינוי מקיף בהתמודדות החברה הישראלית עם מצבי הסיכון של ילדים ונוער ובני משפחותיהם והיוותה מצע רעיוני וארגוני בגיבוש תוכנית יתד.

החלטת הממשלה מס' 2014 – תוכנית לאומית לקידום צעירים וצעירות במצבי סיכון – 'תוכנית יתד'

באוקטובר 2016 התקבלה החלטת ממשלה מס' 2014, בה הוחלט ליזום תכנית לאומית בשם "יתד"⁸ – תכנית לקידום צעירים וצעירות בני 18-25 במצבי סיכון ולהקצות עבורה משאבים משמעותיים. את התכנית מוביל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים בשיתוף עם משרדי ממשלה נוספים וארגונים חברתיים.

התוכנית פועלת לפיתוח ולביסוס מערך בין-משרדי ובין-מגזרי של שירותים ותשתיות תומכות, הפועלים בשיתוף פעולה להשגת איכות חיים מיטבית עבור צעירים במצבי סיכון. זאת מתוך הכרה בכך שפתרון בעיות חברתיות מורכבות אינו יושב לפתחו של גוף אחד. קידום שינוי חברתי משמעותי בחייהם של צעירים במצבי סיכון, מצריך ראייה לאומית ומערכתית, כפי שניתן ללמוד מתוכניות לאומיות הפועלות בארה"ב ובאיחוד האירופי.⁹

לצורך הקמת והפעלת התכנית הוחלט על הקמתה של ועדת היגוי בין משרדית ובין מגזרית לתוכנית בראשותו של מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, וזאת לא יאוחר מיום 15.12.2016. כמו כן, התוכנית תוקצבה במאה מיליון ₪ לשנים 2017-2018.

4. פאולה כאהן-סטרבצ'ינסקי, שרון עמיאל וצ'סלב קונסטנטינוב "דו"ח מחקר – מצבם של צעירים בישראל בתחומי חיים מרכזיים" (2016).
5. פאולה כאהן-סטרבצ'ינסקי, שרון עמיאל וצ'סלב קונסטנטינוב "דו"ח מחקר – מצבם של צעירים בישראל בתחומי חיים מרכזיים" (2016).
6. קבצי אוכלוסייה, נתוני סוף שנת 2016.
7. דברי ההסבר להחלטה 2014 של הממשלה ה-34 "תוכנית לאומית לקידום צעירים וצעירות במצבי סיכון – 'תוכנית יתד'" (30.10.2016).
8. החלטת ממשלה מס' 2014 "תוכנית לאומית לקידום צעירים וצעירות במצבי סיכון – 'תוכנית יתד'" (30.10.2016).
9. ד"ר יעקב ראובן וד"ר חגית תורג'מן, טיפול בצעירים בסיכון ובמצוקה בקהילה. (2015)

מרכיבי ההחלטה וסטטוס יישומם

1. הפעלת תכנית יתד

לצורך מימוש מטרת ההחלטה – סיוע לצעירים במצבי סיכון, הוטל "על שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים להפעיל תוכנית לאומית בין-משרדית ובין-מגזרית לצעירים ולצעירות במצבי סיכון (להלן: "תוכנית יתד")."

סטטוס: יושם

תוכנית יתד החלה לפעול בינואר 2017.¹⁰ התכנית היא בין משרדית ובין מגזרית ושותפים לה 11 משרדי ממשלה, 3 רשויות ממשלתיות, שלטון מקומי, ארגוני חברה אזרחית ופילנתרופיה. נכון לסוף שנת 2018, 15,313 צעירים מקבלים שירותים ממשרד הרווחה באמצעות התכנית.¹¹

2. העסקת מלווים לצעירים בסיכון ברשויות המקומיות

ההחלטה קבעה כי הרשויות המקומיות יעסיקו מלווים לצעירים בסיכון אשר יתמכו בצעירים, יבנו איתם תוכנית אישית ויפעלו ליישומה בעזרת שירותים קיימים וחדשים במשרדי הממשלה ובארגוני המגזר השלישי ("סל המענים").

סטטוס: יושם חלקית

לפי דיווח משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, במהלך 2018 התקיימו ארבעה מחזורים של קורס הכשרה לתפקיד של עו"ס מלווה צעירים.¹² נכון למאי 2020, 120 עובדים סוציאליים מלווים צעירים עובדים ב-104 רשויות מקומיות ברחבי הארץ (מתוך 130 משרות מתוקננות). ב-10 רשויות עדיין לא אויש התפקיד, וברשות אחת אוישו שתי משרות מתוך שלוש.¹³

משרד הרווחה ציין כי הסיבה העיקרית לפער באיוש התקנים היא מחסור בעובדים סוציאליים, בייחוד באזור הדרום וביישובים מהמגזר הערבי והבדואי. נוסף על כך, ציין המשרד כי לאור העובדה ששנת 2018 הייתה שנת בחירות ברשויות המקומיות, התגלו קשיים בתהליכי גיוס עובדים ברשויות מסוימות.¹⁴

3. בנייה והרחבה של סל המענים

בהחלטה נקבע כי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים יפעל לשייב התיאום הבין משרדי והבין מגזרי לשם התאמת סל המענים לצעירים בסיכון, זאת לצד קידום יצירת והרחבת מענים חסרים.

סטטוס: יושם

לשם בניית סל המענים, פרסם המשרד במאי 2017 קול קורא לאיסוף מידע (RFI) על מענים ותכניות קיימות ובאמצעותו נאסף מידע על כ-120 תכניות ומענים שפעלו במסגרות שונות.¹⁵

לפי דיווח המשרד, בשנת 2017, הורחבו תכניות בתחומי הליווי והתעסוקה (בשבילי, צעירים בונים, אפיקים) והדיוור (לינות חירום, דיוריות, דירות מעבר ועזרה בשכ"ד). נוסף על כך, פותחו מענים חדשים: מרחב מקדם תעסוקה, מכינות קדם צבאיות לצעירים בסיכון בשיתוף הקרן למפעלים מיוחדים בביטוח לאומי, מיזם נור לצעירות ערביות בשיתוף קרן רש"י, קרן באדר והקרן למפעלים מיוחדים בביטוח לאומי, תכניות לעבודה

10. אבגר, עדו. "יישום תוכנית יתד – התוכנית הלאומית לצעירים וצעירות במצבי סיכון", מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 12.7.2018. עמ' 4.

11. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. "יתד – התכנית הלאומית לצעירים במצבי סיכון – דיווח לשנת 2018", 3.3.2019. שם.

12. עובדי יתד ברחבי הארץ, מתוך אתר תוכנית "יתד".

13. אבגר, עדו. "יישום תוכנית יתד – התוכנית הלאומית לצעירים וצעירות במצבי סיכון", מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 12.7.2018. עמ' 11.

14. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. "יתד, התכנית הלאומית לצעירים במצבי סיכון – סיכום פעילות 2017", 21.5.2018.

עם חיילים במצבי סיכון בשיתוף צה"ל, תכנית לצעירי הדיור הציבורי בשיתוף משרד השיכון ועוד.¹⁶ בשנת 2018, המשיך פיתוח המענים ועודכנו תכניות קיימות ביניהן; "צעירים בונים" ותוכנית "מעטפת". הופעלה תכנית "ניצוץ" ופותחו פיילוט של "בסיסים במיקוד", תכנית "נושמים לרווחה למשפחות חיילים", מיזם מנטורים לצעירים בשיתוף קרן רש"י ומיזם השכלה לצעירים בשיתוף משרד החינוך ומה"ט. נוסף על כך, פותחו מענים חדשים להשמעה והפעלה בשנת 2019 – תכנית עבור צעירים על רצף ההתמכרות, הרחבת מאגר פתרונות דיור לצעירים בסיכון, תכנית תמיכה לצעירים על רצף מצבי הסיכון בכיתות י"ג-י"ד יחד עם משרד החינוך ופיתוח מודל תל"ם (תעסוקה, לימודים, מגורים) בשיתוף המשרד לשוויון חברתי.¹⁷ המשרד ממשיך לבצע התאמות ולפתח תכניות חדשות. כלל התכניות, הסטטוס ומדדי הביצוע שלהן מפורסמים באתר תכנית יתד.¹⁸

4. ועדת היגוי בין-משרדית ובין-מגזרית

בהחלטה נקבע כי לצורך הקמת והפעלת התוכנית יש להקים עד ליום 15.12.2016 ועדת היגוי בין-משרדית ובין-מגזרית לתוכנית בראשות מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ובשיתוף נציגי ארגוני מגזר שלישי אשר ימונו על ידו.

סטטוס: יושם

הוועדה הוקמה והיא מתכנסת באופן תדיר לצורך קבלת דיווח על התקדמות יישום התכנית, למידה משותפת, תיאום והגדרת עקרונות עבודה. בוועדה מיוצגים כלל המשרדים השותפים לתוכנית, נציגי העמותות והארגונים, נציגות פילנתרופיה, נציגת האקדמיה וצוות המטה של יתד.¹⁹ נוסף על כך, לצורך יצירת הסכמות ומתווים לפעולה משותפת עם המשרדים השותפים נערכו ישיבות עבודה של מטה תכנית יתד עם צוותים רלוונטיים של משרד החינוך, משרד השוויון חברתי ומשרד נגב-גליל, משרד החינוך) באשר לפעולה משותפת.²⁰

כלל הפרוסקולרים של הוועדה הארצית החל מה-9.2.2017 נגישים לציבור באתר משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.²¹

5. הקמת מערך מקצועי לתוכנית

ההחלטה קבעה כי על מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים להקים מערך מקצועי לתוכנית ולמנות מנהל/ת מקצועי לעמוד בראשו.

סטטוס: יושם.

בשנת 2017 הוקם מטה תוכנית יתד ומונתה מנהלת לתוכנית מטעם משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. כמו כן, נבנו הגדרות תפקיד מפורטות לתפקידי המטה השונים ותפקידי הממונות המחוזיות אשר אוישו.²²

16. ש.ם.

17. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. "יתד – התכנית הלאומית לצעירים במצבי סיכון – דיווח לשנת 2018", 3.3.2019.

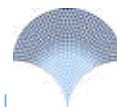
18. רשימת התוכניות השונות מתוך אתר תכנית "יתד"

19. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. "יתד, התכנית הלאומית לצעירים במצבי סיכון – סיכום פעילות 2017", 21.5.2018.

20. ש.ם.

21. פרוסקולרים של הוועדה הארצית של תוכנית יתד

22. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. "יתד, התכנית הלאומית לצעירים במצבי סיכון – סיכום פעילות 2017", 21.5.2018.

6. דיווח לממשלה

החלטת הממשלה קבעה כי על מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לדווח לממשלה על התקדמות התוכנית אחת לחצי שנה.

סטטוס: לא יושם.

באתר יתד מפורסמים פרוטוקולים של הוועדה הארצית של תוכנית יתד²³ וכן, נמצאו מספר דיווחים אודות התכנית בספר תוכניות העבודה של המשרדים השונים. עם זאת, לא נמצא דיווח סדור אחת לחצי שנה של מנכ"ל משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים לממשלה ועל כן, הסעיף לא בוצע באופן שנקבע בהחלטה.

7. תקצוב התכנית

ההחלטה קבעה כי יש לאשר תקציב לתוכנית:

2017-2018 – 100 מלש"ח.

2019-2021 – יתוקצב במסגרת התקציב של אותן שנים.

סטטוס: יושם חלקית.

תקציב תכנית יתד לשנת 2017 עמד על 26 מלש"ח, מתוכו נוצל 18,400 מלש"ח.²⁴ בשנת 2018 עמד התקציב על 66 מלש"ח, מתוכו נוצל סך של 57,767 מלש"ח.²⁵ לפי נתונים אלה, סה"כ התקציב שהוקצה לתכנית בשנים 2017-2018 עמד על 92 מלש"ח והביצוע בשנים אלו עמד על כ-76 מלש"ח.

הסכום שהוקצה לתכנית לשנת 2019 עמד על 71 מלש"ח אך בשל הקיצוץ הרחבי במשרדי הממשלה הופחת לכ-66 מלש"ח. נכון ליולי 2019 הניצול התקציבי עמד על כ-30 מלש"ח.²⁶

8. עדכון התכנית בספר תוכנית העבודה

החלטת הממשלה קבעה כי התכנית תעודכן על ידי שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, בתוכנית העבודה המשרדית וב"ספר תוכנית העבודה של משרדי הממשלה" לא יאוחר מיום 30.01.2017.

סטטוס: יושם

התכנית עודכנה בספר תוכנית העבודה לשנת 2017.²⁷

23. פרוטוקולים של הוועדה הארצית של תוכנית יתד

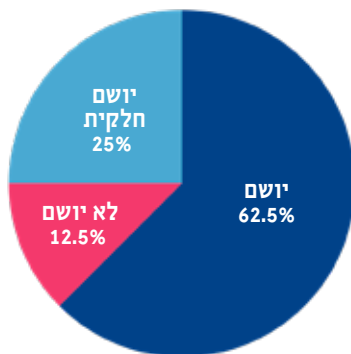
24. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. "יתד, התכנית הלאומית לצעירים במצבי סיכון – סיכום פעילות 2017", 21.5.2018.

25. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. "יתד – התכנית הלאומית לצעירים במצבי סיכון – דיווח לשנת 2018", 3.3.2019.

26. מענה משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לבקשת חופש מידע מטעם המרכז, 28.1.2020.

27. כמצוין בספר תוכניות העבודה לשנים 2017-2018, שפורסם במרץ 2017, בפרק של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

סיכום ומסקנות

ישם ■ חלקית ■ לא יושם

ההחלטה נועדה לקדם שינוי חברתי משמעותי בחייהם של צעירים וצעירות בני 18-25 שנמצאים במצבי סיכון וזקוקים לסיוע מיוחד עקב קשיים אישיים או עקב הרקע המשפחתי והתנאים הסביבתיים שבהם הם חיים. עבור קידום התוכנית הוקצו משאבים משמעותיים, תוך מתן דגש לשיתוף פעולה בין-משרדי ובין-מגזרי אשר יאפשר את קידומה המיטבי של התוכנית.

ניתן לראות כי מרבית סעיפי ההחלטה יושמו, כאשר מתוך שמונה סעיפים חמישה יושמו באופן מלא, שניים יושמו באופן חלקי וסעיף אחד לא יושם.

מניתוח סעיפי ההחלטה עולים המאפשרים הבאים:

מנגנון יישום: ההחלטה מצביעה על מנגנון יישום מדויק, הכולל הקמת מערך ניהול לתוכנית בתוך משרד הרווחה והשירותים החברתיים, הישענות על מנגנונים קיימים ברשויות המקומיות וועדה אינטגרטיבית המאפשרת את העובדה המשותפת של כל אלו יחדיו. הצבעה על מנגנון היישום של ההחלטה במועד קבלתה הינו מאפשר המעלה את פוטנציאל היישום בצורה משמעותית.

גורם מתכלל: מינוי של גורם מתכלל נחשב כמאפשר שצפוי להעלות את אחוז היישום של ההחלטה ואכן נראה כי בהחלטה זו הדבר בא לידי ביטוי. מנכ"ל משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים הוא אחראי העל לקיומה של התכנית ולשיתוף הפעולה בין המשרדים והמגזרים השונים. נוסף לכך מונחה מנהלת ייעודית לתוכנית אשר נראה כי הימצאותה תורמת רבות לפעילותה הענפה של התכנית.

שותפות בין מגזרית: ההחלטה מתבססת על שותפות בין מגזרית ומציינת את מקומה של שותפות זו הן ברמת פיתוח התכנית והן ברמת יישומה, דבר המביא לפוטנציאל יישום גבוה יותר.

מהניתוח סעיפי ההחלטה עלו החסמים הבאים:

כוח אדם: ישנו מחסור בכוח אדם המוביל לכך שלא כלל תקני העובדים הסוציאליים לליווי התוכנית מאוישים. עובדים אלה אמורים ללוות את התוכנית ברשויות המקומיות השונות ולכן פער זה מהווה חסם ליישום מלא של התכנית.

חוסר תכנון תקציבי: תקציב התוכנית תוכנן לשנתיים בלבד ואכן הועבר כפי שדרשה ההחלטה אך הוא לא נוצל במלואו. בהמשך, בשל הקיצוץ הרוחבי במשרדי הממשלה נפגע תקצוב התכנית ולבסוף, המשך תקצובה תלוי בהסכמי התקציב השנתיים שיחתמו בין האוצר למשרד האמון עליה.

